

JBS

ISSN : 1905-534x (Print)

SSN : 2697-3995 (Online)

วารสาร พุทธศาสตร์ศึกษา

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (2563)

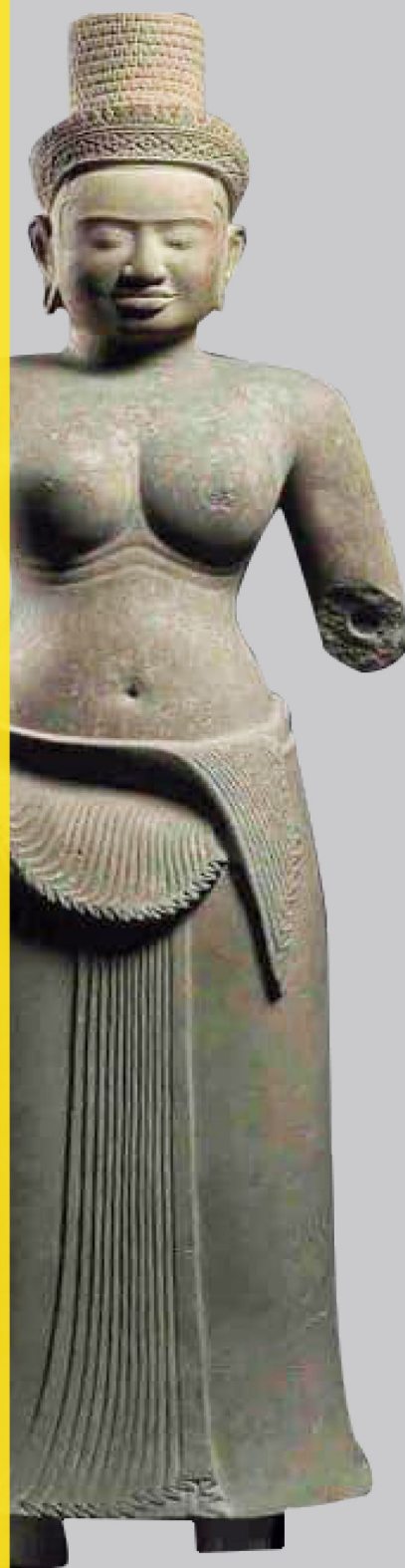
กรกฎาคม - ธันวาคม 2563

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

139 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200

053 - 278967, 053 - 270451 ต่อ 311

วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา

Journal of Buddhist Studies

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม) 2563

Vol. 11 No. 2 (July - December) 2020

ISSN : 1905-534x (Print)

ISSN : 2697-3995 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารพุทธศาสตร์ศึกษาเป็นวารสารวิชาการราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการของนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านพระพุทธศาสนา ปรัชญา สังคมวิทยา พัฒนาสังคม เศรษฐศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ศิลปกรรม และรัฐศาสตร์ ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน โดยเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา (Journal of Buddhist Studies) อย่างเคร่งครัดรวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วารสารพุทธศาสตร์ศึกษากำหนด

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา

© เจ้าของ (Owner)

บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

139 ถนนสุเทพ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

053 - 278967, 053 - 270451 ต่อ 311

๑ ที่ปรึกษา (Advisors)

พระราชปรีดีทีเกวี่, ศ.ดร.	อธิการบดี
พระวิมลมนี่	รองอธิการบดีวิทยาเขตเชียงใหม่
พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
พระมหาสมบุรณ์ วุฒิกโร, รศ. ดร.	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
พระครูพิพิธสุตาทธ, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต และพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
พระครูสิริปริยัตยาภีรต, ผศ	รศ. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่
พระมหาชุตีภัก อภินนโท	ผู้อำนวยการส่วนงานวางแผนและส่งเสริมการวิจัย

๑ บรรณาธิการบริหาร (Executive Editor)

ดร. ส่งเสริม แสงทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
---------------------	---

๑ ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายบุญมี แก้วตา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
-----------------	---

๑ หัวหน้ากองบรรณาธิการ (Chief Editor)

รศ.ดร.พูนชัย ปันนียะ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
----------------------	---

๑ กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

พระครูประวิตรวรานุกฤต, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่
พระสัจชัย ญาณวีโร, ดร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
พระอธิวัฒน์ รตนวณฺโณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่
รศ. ดร. ฉลองเดช คุณานูมาต	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ. ลิปิกร มาแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตล้านนา

ผศ. ดร. ตระกูล ชำนาญ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ผศ.ดร. โผน นามณี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ผศ. ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ. ดร. สัญญา สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
ผศ. ดร. ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ดร. บุญญาพร ยอดคง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
พอ.พญ.นิภาพรรณ ธรรมเดชศักดิ์	โรงพยาบาลค่ายกาวิละ

๑ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
พระครูพิพิธสุตาทร, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
พระครูสิริปริยัตยานุศาสน์, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
พระวิสิทธิ์ จิตวิสิทโธ, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
รศ.ดร.พูนชัย ปันธิยะ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
ผศ.ดร.เทพประวิณ จันทร์แรง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
รศ.ดร. วรวิทย์ นิเทศศิลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
ดร.พิสิฐรัฐ โคตรสุโพธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
ดร. ส่งเสริม แสงทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

๑ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

พระมหาวิเศษ ปญญาวิโร รศ.ดร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	
ศ.สร้อยดี อ่องสกุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศ.(เกียรติคุณ) พงศ์เดช ไชยคุตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศ.ดร.วิษระ งามจิตรเจริญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รศ.สมโชค อ่องสกุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร.อุเทน ปัญโญ	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
รศ.ดร.ปรุทม์ บุญศรีตัน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร.สุชารัช ริมเกียรติกุล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รศ.ดร. บุญย์ นิลเกษ	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร. ฉลองเดช คุณานูมาต	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ. ดร. ทิพวรรณ ทั้งมั่งมี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ. ดร. วิโรจน์ อินทนนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร. ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร. สันญา สะสอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ. ลิปิกร มาแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตล้านนา
ผศ.รุ่งเรือง บุญโญรส	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.ธีรโชติ เกิดแก้ว	Huachiew Chalermprakiet University
ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผศ.ดร. ตระกูล ชำนาญ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ผศ.ดร. โผน นามณี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ผศ.ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ดร. อุเทน ลาพิงค์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ	มหาวิทยาลัยบูรพา
ดร.แสวง แสนบุตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ดร.สงเสริม แสงทอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พอ.พญ.นิภาพรรณ ธรรมเดชศักดิ์	โรงพยาบาลค่ายกาวิละ

◎ ฝ่ายประสานงานและจัดการ (Coordination and Management)

นางสาวอรชร เรือนคำ
นายภัชรบถ ฤทธิ์เต็ม
นายจิตตกร จันทร์ศิลป์

◎ ฝ่ายกฎหมาย (Law Department)

นายวิทยา มาลาวัลย์

◎ ออกแบบปก (Cover Designed)

พระแสงแก้ว ปภัสสรโร

◎ จัดรูปเล่ม (Content Designed)

พระนิติพัฒน์ อุชจาโร

◎ กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน
ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม

◎ Website : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JBS>

◎ Email.: jbs@mcu.ac.th

◎ หมายเลข ISSN : 1905-534x (Print) ISSN : 2697-3995 (Online)

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

- ๑ องค์ประกอบพุทธสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์วัฒนธรรมของวัด
ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ 287
Buddhist Architecture and Cultural Landscape Temple
Muang Chiang Mai
พระครูธีรสุตพจน์ พัลลภ HARUKHAMA
Phrakrutheerasutapoj
Panlob Harukhamja
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus
- ๑ การพัฒนาเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยววิถีศิลปินบนเส้นทางบ้านศิลปินล้านนา 311
The Network Development of Tourist Routes on the Way Home
Arts of Lanna Artists
ทรงเดช ทิพย์ทอง
Tongdach Tiptong
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
Mae Fah Luang University
- ๑ แนวทางการสร้างสรรค์พระแผงไม้เชิงพุทธศิลป์ล้านนา 324
The Procedure of Creating the Buddha Image Board
(Phra Phaeng) Based on Lanna Buddhist Arts
ฤๅษีเทพขาว พลอยท่า
พูนชัย ปันธิยะ, พระอธิวัฒน์ รตนวณโณ
Ruesithepkhao Ploytham
Phoonchai Punthiya, Phra Athiwat Ratanavanno
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus
สมหวัง แก้วสุฟอง
Somwang Kaewsufong
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

- ๑ วิเคราะห์คติความเชื่อที่ปรากฏในสื่อสัญลักษณ์
ทางพระพุทธศาสนาในสังคมล้านนา 344
An Analytical of Ideology in Symbolic as a Belief
of Buddhism in Lanna Community
พระอธิษฐานคุณฐ์ รตนปญโญ (สุรินแก้ว)
ทรงศักดิ์ พรหมดี, โพน นามณี
AthittanutSurinkaew
Songsakdi Promdee, Phon Namanee
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Graduate School Mahamakut Buddhist University; Lanna Campus
- ๑ ศึกษาเชิงวิเคราะห์หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในธรรมนิยายเรื่องลีลาวดี 356
Analytical Study of Buddhist Principles in
Leelawadee Buddhist Novel
พระณัฐวุฒิ มหาวิริโย (ก้อนจา)
โพน นามณี, ทรงศักดิ์ พรหมดี
Phra Natthawut Mahawiriyo (Konja)
Phon Namanee, Songsakdi Promdee
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Mahamakut Buddhist University Lanna Campus
- ๑ การประยุกต์ใช้สังคหวัตถุธรรมในการปฏิบัติงาน 372
ของกลุ่มจิตอาสา โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่
An Application of Sangahavatthu for The Volunteer Workers in Nakornping
Hospital, Chiang Mai Province
เพ็ญศรี วังเสรีพัฒน์
Pensri Wangsereepipad
มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Mahamakut Buddhist University; Lanna Campus

- ๑ การใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว 392
ทางพระพุทธศาสนา จังหวัดสุรินทร์
Identity Utilization of Buddhist Tourism Resource Bases
in Surin Province
ธนู ศรีทอง
บรรจง โสดาดี, พระครูปัญญาสุธรรมนิเทศก์,
พระครูวิริยปัญญาภิวัดณ์
Thanoo Srithong
Banchong Sodadee, Phrakhrupanyasudhammanited
Phakhruwiriyaaphanyaphiwat
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Surin Campus, Thailand
พิสุทธ์พงศ์ เอ็นดู
Pisutpong Endoo
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
Rajamangala University of Technology Isan, Surin Campus
- ๑ การประยุกต์ใช้หลักโหราศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา 410
An Application of Astrology based on Buddhism
พระครูสุภัทรวชิรานุกูล
พูนชัย ปันธิยะ, เทพประวิณ จันทร์แรง, เอื้อง ปั่นเหนงเพ็ชร
Phakru Suphatrawachiranukul
Phoonchai Pathiya, Thepprawin Chanreang, Yueng Pannengpetch
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus
- ๑ แนวทางพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียน 427
ระดับประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา
ตำบลแม่อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
Guidelines for development of learning according to
Tri-Sikkha in primary school of Mae Ngon Sub-district's Educational
Quality Development Center, Fang District, Chiang Mai Province

พระครูมนูญธรรมทัต

PhrakhruManunthammathat

Phon Namanee

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus

๑๐ **ศึกษาวิเคราะห์การถวายผ้าทอในพิธีกรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา 445**

ของชาวไทยวนบ้านป่าบง ต.แม่คือ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

An Analytical Study of Offering Woven Fabric in Buddhist Ritual and

Tradition of Ban Pa Bong Thai Yuan, Mae Khue Sub-District,

Doi Saket District, Chiang Mai Province

พระศพล ขนตยาภรณ์สิริ (ถापินตา)

พระวุฒิชัย มหาสทโท (เสียงใหญ่), วิโรจน์ วิชัย

Phra Totsapon Khantayabhararnasiri (Thapinta)

Phra Wutthichai Mahasatto (Siangyai), Viroj Vichai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, Email: MMy2533MMy@gmail.com

ไพรรณูวัฒน์ ชื่นวงศ์

pirapanuwat chuenwong

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University

๑๑ **วิเคราะห์บทบาทในการบำรุงพระพุทธศาสนาของอุบาสกอุบาสิกา: 462**

กรณีศึกษา ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

An Analy on The Laity's Roles in Fostering Buddhism : a Case Study of Lampang

Luang Sub-District Ko Kah District Lampang Province

พระกิตติพันธ์ กิตติพิโล (กรุดประเสริฐ)

พระอำนาจ พุทธอาสน์, พระปลัดสถิตย์ โพธิญาโณ (โพธิ์หล้า)

Phra Kittipan Kittibalo (Kuprasoet)

Phra Amnat Phutthaart, Phrapaladsathid Potiyano (Pholar)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

- ๑ ปัญญาสชาตฉบับเชียงใหม่ เรื่องที่ 21 – 30 : การปริวรรต การแปล และการศึกษาเปรียบเทียบ 478

The Zimme Paṇḍāsajātaka no. 21 – 30 : Transliteration,

Translation and Comparative Study

ประดิษฐ์ ปัญญาจิ้น

Pradit Phanyajeen

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิโรจน์ อินทนนท์

Viroj inthanon

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University